

Idrett, friluftsliv og kultur - Temaplan 2024 - 2036

Handlingsdel 2024 - 2028

Valáštallan, olggustallan ja kultuvra – 2024 – 2036 fáddáplána
Doaibmaoassi 2024 - 2028

Innhold	
INNLEDNING	4
Formål og avgrensninger	4
Klargjøring av begreper	5
Føringer for planarbeidet	5
Statlige føringer	5
Fylkeskommunale føringer	5
Kommunale føringer	5
Frivillighetsperspektivet	6
Universell utforming	7
Kultur	8
Bibliotek	8
Frivilligsentralen	8
Friskliv	9
BUA utstyrssentral	10
Barn og unge	10
Leve hele livet – Bo trygt hjemme	14
Frivillighetsstrategi	14
Fritidserklæring	15
Eksisterende anlegg samt kulturbygg og friluftslivsanlegg i Tjeldsund	15
Museum	15
Bygdekino	16
Stipend og støtteordninger	16
Samisk	17
Kulturminner	18
Idrett	18
Tjeldsund Idrettsråd	18
Idrettsanlegg og turmuligheter	18
Skytterlag	20
Friluftslivets ferdssårer	20
Friluftsliv	23
.....	24
Midtre Hålogaland Friluftsråd	24
Statlig sikrede friluftsområder	24

Motorferdsel.....	25
HANDLINGSPLAN 2024-2028.....	26
Ordinære anlegg i prioritert rekkefølge (internt i lagene)	26
Nærmiljøanlegg	27
Kulturbygg i prioritert rekkefølge	28
Friluftslivsanlegg	29
Forslag til tiltak	30
Vedlegg	34
.....	34
Referanser/kilder:.....	35

INNLEDNING

Formål og avgrensninger

Temaplan for idrett, friluftsliv og kultur 2024 - 2036, med handlingsdel 2024 - 2028, er en ny plan for Tjeldsund kommune. Samtidig tar den utgangspunkt i de to gamle planene for Skånland og Tjeldsund kommuner. Disse to planene har vært rullert i den nye kommunen, inntil denne planen nå foreligger. Tjeldsund kommune er i forvaltningsområdet for samisk språk, og har et spesielt ansvar for å ivareta det samiske perspektivet.

Temaplanen for idrett, friluftsliv og kultur er et politisk dokument, som skal være et styringsdokument for å oppnå de kommunale mål som er satt. Den tar utgangspunkt i [kommuneplanens samfunnsdel 2022 - 2034](#), som tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for Tjeldsund kommune.

Denne temaplanen bygger en del på plan for idrett og friluftsliv for gamle Skånland og Tjeldsund. Gamle Skånland hadde i sin plan en langsiktig handlingsplan 2016 - 2028. Gamle Tjeldsund kommune hadde en plan for fysisk aktivitet og friluftsliv/naturopplevelser med et tidsperspektiv til 2016 - 2025.

Det settes krav til årlig rullering og en revidering av temaplanen hvert fjerde år.

Temaplan for idrett, friluftsliv og kultur må være på plass for å kunne søke spillemidler. I tillegg er det viktig å ha fokus på hvordan man vil at Tjeldsund kommune skal utvikles med hensyn til møteplasser, anlegg, friluftsliv og gode kår for alle aldersgrupper.

Planen er ikke juridisk bindende i seg selv, men må knyttes opp mot kommuneplanens samfunnsdel, arealplan og økonomiplan.

Når idrettsanlegg, friluftsanlegg og øvrige kulturtiltak og kulturbygg skal planlegges er det viktig med riktig prioritering, for å bidra til fysisk aktivitet, friskliv og gode møteplasser, dette for å fremme god folkehelse i kommunen.

Mindre nærmiljøanlegg til under kr. 50 000,- trenger ikke å inkluderes i planen, da slike anlegg og lekeplasser nå ikke inngår i den statlige spillemiddelordningen. Anlegg i fjellet, som DNT sine turlagshytter er heller ikke med, da disse søknadene i sin helhet håndteres av DNT. Kommunen er bare involvert i tildeling av anleggsnummer og sted når det søkes spillemidler.

Medvirkningsperspektivet er ivaretatt ved dialog med Tjeldsund idrettsråd og øvrige lag og foreninger. Dette har skjedd ved møter og direkte kommunikasjon. Ungdomsråd, eldreråd og råd for mennesker med funksjonsnedsettelse er viktige innspill

partnere, og planen har vært eller vil bli gjennomgått i disse rådene.

Klargjøring av begreper

Ordinære anlegg er anlegg for organisert idrett og egenorganisert fysisk aktivitet. Anleggene er i hovedsak knyttet til treningsaktivitet for den organiserte idretten. Det kan søkes om tilskudd til nybygg eller rehabilitering av anlegg som er åpen for allmenn idrettslig virksomhet, som ikke er underlagt fortjentebasert eierform. Det kan gis tilskudd til 1/3 av godkjent kostnad. I tillegg gis det 25 % tillegg på ordinært tilskudd for anlegg i Troms. Samlet statlig tilskudd (tilskuddsordninger som forvaltes av staten) kan ikke overstige 50 %. Det vil si at spillemidler gjerne kan kombineres med andre tilskudd fra fylkeskommune eller kommune.

Nærmiljøanlegg er utendørs anlegg for egenorganisert fysisk aktivitet, som ligger i tilknytning til bo-/eller aktivitetsområde. Anlegget skal være allment tilgjengelig, og ikke ivareta den organiserte aktivitetens behov på fast basis.

FØRINGER FOR PLANARBEIDET

Statlige føringer

Staten har som mål å medvirke til bygging og rehabilitering av infrastruktur, slik at flest mulig kan drive med idrett, kultur og fysisk aktivitet. Det offentlige har allikevel ikke ansvar for å etablere anlegg for alle typer særvidretter, og alle typer ferdigheter i alle lokale sammenhenger. Det settes derfor krav til at det blir gjennomført grundige behovsanalyser både på lokalt, regionalt og nasjonalt plan. Realistiske planer som gjelder økonomi, må vurderes i forhold til aktivitetsutvikling og etterspørsel i kommunen. Plan- og bygningsloven skal følges, og tiltakene skal være med i plan (som denne) som behandles politisk. Staten presiserer også at

bruk av spillemidler er særlig viktig for målgruppen 6 - 19 år.

Spillemidler til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg skal medvirke til en infrastruktur som gir innbyggerne mulighet for egenorganisert aktivitet, og aktivitet i regi av frivillige organisasjoner. Det er viktig å ta med de unge i planlegging og utforming av anlegg, slik at disse anleggene kan bli gode møteplasser.

Veilederen «*Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet*» oppdateres årlig, og fungerer som en håndbok for planlegging av anlegg. Særlig gjelder dette krav til økonomi og tegninger av prosjektene. Troms fylkeskommune inviterer årlig til informasjonsmøte med lag og foreninger, samt kommuner, for oppdatering og veiledning.

I [regjeringens kulturfrivillighetsstrategi](#) (2023 - 2025), er det flere betraktninger om å skape gode, inkluderende lokalsamfunn. Vi må legge til rette for alle som stiller opp, og det blir viktig å styrke og forenkle tilskuddsordningene. Bærekraftsmål nr. 2, god helse og livskvalitet, gir viktige føringer. Vi vet at kultur deltakelse har en positiv betydning for helsen. Å ha aktive og engasjerte innbyggere innen kulturlivet, vil kunne bidra til å bedre folkehelsen i kommunen.

Fylkeskommunale føringer

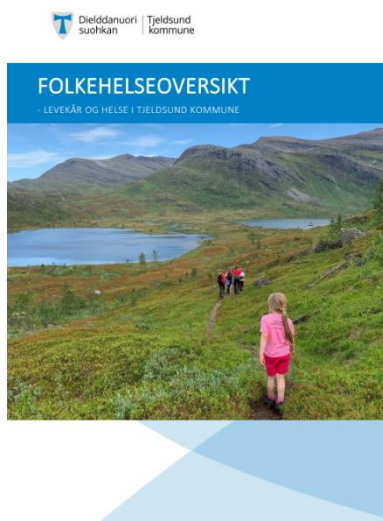
Troms fylkeskommune sin regionale plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016 -2027, er den nyeste planen innen området på fylkesnivå. Planen sitt hovedmål er at alle i Troms fylke skal ha mulighet og kunnskap til å drive friluftsliv som positiv aktivitet for helse og trivsel

Kommunale føringer

[Folkehelseoversikten](#) viser økende antall eldre, høy andel uføretrygdede, stort frafall fra videregående skole, økning i psykiske

symptomer, skjelettplager blant unge m.m. Samtidig har kommunen mange positive tiltak, spesielt innen kultur og folkehelse, som kan være forebyggende for det utfordringsbildet som kommer frem.

Samhandlingsreformen understreker nødvendigheten av å prioritere forebygging fremfor behandling. Idrett og fysisk aktivitet, herunder frisklivsarbeid, trekkes frem som viktig virkemiddel for å forebygge en rekke somatiske og psykiske sykdommer.

Mål fra Samfunnsplanen

Tjeldsunds visjon «Sammen skaper vi livskraftige samfunn som fremmer vekst, opplevelser og folkehelse».

Bærekraftsmålene danner grunnlaget for samfunnsplanen, og dermed også for kommunal plan for idrett, friluftsliv og kultur. Det står i Samfunnsplanen at kommunen skal ha et variert aktivitetstilbud og sosiale møteplasser.» Dette er viktige føringer i arbeidet med denne temaplanen.

Tjeldsund kommune ønsker at en ved planlegging av anleggsprosjekt tar kontakt med kommunen for råd og veiledning. Både enhet for samfunn og infrastruktur, kultur og folkehelse er naturlige samarbeidspartnere.

Prosjekt som planlegges må være godt behovsvurdert, og ha en realistisk finansieringsplan.

Skal det søkes spillemidler må prosjektet inngå i kommunens vedtatte planverk. Dette gjelder for alle ordinære anlegg eller større nærmiljøanlegg. Kravene ved planlegging av mindre nærmiljøanlegg og friluftslivs-anlegg er ikke like strenge, noe som gjør at disse kan realiseres mer spontant.

Folkehelseperspektivet skal gjennomsyre alt kommunen jobber med, og spesielt er dette viktig i planer, som denne temaplanen.

Frivillighetsperspektivet

Tjeldsund kommune har mange aktive lag og foreninger, og mange av innbyggerne er medlemmer av flere foreninger. Frivillig innsats er en uvurderlig ressurs, som bidrar til gode liv for mange. Kommunens oppdrag blir å legge best mulig til rette for et kultur-, -idrett-, - og friluftsliv som inkluderer flest mulig.

Det er meget viktig at alle lag og foreninger blir «heiet frem», og får den hjelp og bistand som trengs, for å fortsatt bli inspirert til frivillig arbeid.

Kommunen har samarbeidsavtaler med Sanitetsforeningene og Røde kors i forbindelse med beredskap. I denne samarbeidsavtalen står det blant annet:

Oppgaver som blir utført på dugnad

- Organisere registrere av fremmøtte ved opprettet mottakssenter, i den aktuelle del av kommunen
- Organisere servering av mat og kaffe. Gi støtte og omsorg - en hånd å holde i
- Forpleining av hjelpepersonell ved brann/flom, leteaksjoner og lignende
- Ved leteaksjoner er Røde kors stilt til disposisjon for politiet
- Organisere / bistå til telefonkontakt med pårørende
- Skjerming / støtte til uskadde / pårørende
- Pass av hjelpemannskapenes mindreårige barn
- Hjelp til evakuering av sykehjem, aldershjem og lignende ved behov
- Bistå med forsyninger til hjelpetrequende
- Transport ved evakuering og annet transportbehov
- Telefonkontakt med trengende
- Spre informasjon om samfunnssikkerhet og beredskap til medlemmer og befolkningen ellers i form av åpne møter med dette tema

- Være pådriver og støttespiller for kommunen når det gjelder spørsmål om samfunnssikkerhet

Samarbeidsavtalene inneholder en taushetsplikt som ilegger medlemmene samme taushetsregler som øvrige helsepersonell. Kommunen dekker alle utgifter de frivillige har i forbindelse med beredskap (for eksempel forpleining, transport, leie av lokale og lignende).

Disse samarbeidsavtalene er svært viktig for kommunens beredskapsarbeid og er en stor avlastning for kommunen i en krisesituasjon.

Universell utforming

Det er et krav, etter Likestillings- og diskrimineringsloven samt Plan- og bygningsloven at idrettsanlegg, kulturbygg og lignende skal tilfredsstillere kravene til universell utforming.

Mål fra Samfunnsplanen

«Det skal tilbys variert aktivitetstilbud som fremmer opplevelse og folkehelse. Strategien blir da tilrettelegging for lag og foreninger, utvikling av møteplasser, universell utforming, rekreasjons og naturopplevelser, og etablering av et samlingssted for ungdom fra hele kommunen, på Evenskjer»

I denne Temaplanen fremkommer mye av kommunens tilbud og på slutten av planen er det forslag til tiltak. Verdigrunlaget for [universell utforming](#) er å legge til rette for at alle

skal ha like muligheter for personlig utvikling, deltakelse i samfunnet og livsutfoldelse.

Samfunns- og arealplanlegging er et viktig virkemiddel for å oppnå dette. Vi har alle et ansvar for å bidra til et likestilt og likeverdig samfunn der alle kan være med. Det handler om at disse verdiene ligger som et premiss; før tankene er tenkt, før planene er lagt og før strekene er tegnet. Iverksatte tiltak skal bygges på og hegne om inkludering og likeverd. For alle. Kort og godt.

Tjeldsund kommune er med i KS sitt kommunenettverk for universell utforming. Her kan man hente inspirasjon og få tips i forbindelse med universell utforming.

Det finnes [veiledning](#) for opparbeiding av uteområder som er universelt utformet. For kartlegging av tilgjengelighet, er det gode [veiledere](#). KS har utarbeidet veileder for blant annet «Vill natur for alle, Aktiv i nærmiljøet, Tur for alle, med flere»

Myndighetene legger opp til at alle kommuner skal ha et universelt utformet friluftsområde innen 2025.

Her er en opplisting over områder som har potensiale til å bli universelt utformet. Listen er ikke utfyllende, men et forslag;

- **Sollia Friluftsområde** utenfor Grovfjord er tilrettelagt for rullestolbrukere. Når Sollia Friluftsområde er ferdigstilt vil det bestå av varmebu, paviljong, grillplass, fiskeplatt og toalett, samt parkering og mulighet for båtutsett. Nova turlag er tilrettelegger sammen med samarbeidspartnere
- Kalvskinnen i Grovfjord
- Nausttuftene på Sand, Tjeldøya
- Sykkelparken i Kongsvik
- Veien rundt Sandevannet, Sandstrand
- Isbadestranda på Evenskjer

- Grillbua «Under samme tak», Evenskjer er universelt utformet. Tilkomstveien trenger litt oppgradering
- Stien langs elva, Evenskjer

Mål fra Samfunnsplanen

Tjeldsund skal ha gode nærmiljø som er tilgjengelig for alle.

En del gjøres gjennom våre ulike kulturtilbud, som er beskrevet i denne planen.

KULTUR

Bibliotek

Tjeldsund folkebibliotek har sine lokaler i 1. etasje på rådhuset. Lokalet er i den grad det er mulig, universelt utformet, men på grunn av trangboddhet, kan det av og til være utfordringer med hensyn til tilgjengelighet. Lokalene er innredet fleksibelt, og det er dermed også plass til mindre arrangement. Det er selvbetjening i lokalene, i tillegg til 100 % stilling som leder av biblioteket. Biblioteket ligger under enhet for kultur og folkehelse.

Biblioteket har i sitt samfunnsoppdrag status som lokal møteplass, for offentlig samtale og debatt. Aktiv formidling, samarbeid og utvikling er viktige stikkord for bibliotekets utadrettede arbeid. Biblioteket skal drive kunnskapsformidling og kunnskapsdeling, både digitalt og fysisk. I [Lov om folkebibliotek](#) står det at folkebibliotekets rolle er å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling, og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon. Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.

Tjeldsund folkebibliotek samarbeider med Bokbussen i Sør-Troms, og opprettholder dermed et desentralisert bibliotektilbud for barn og unge. Biblioteket deltar både i nasjonale

kampanjer og lokale markeringer, og bidrar dermed til gode tilbud for kommunens innbyggere.

Det er foregått et formalisert samarbeid mellom bibliotekene i Sør-Troms og Bok- og kulturbussen i Sør-Troms. Dette skjer gjennom kompetanseheving, delingskultur og nye samarbeidsformer. Samarbeidspartnerne bidrar til å utvikle og styrke bibliotek- og kulturtilbud til alle innbyggerne i regionen. Dette samarbeidet begynte i 2021 da bibliotekene Sør-Troms fikk tildelt prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket.

Tjeldsund bruker Bibliofil biblioteksystem, som fungerer veldig godt.

Frivilligsentralen

Via Frivilligsentralen skal det initieres, mobiliseres og samordnes frivillig aktivitet i Tjeldsund kommune.

Frivilligsentralen er et samvirkeforetak med eget styre og regnskap.

Lokale forutsetninger, behov og frivilliges bidrag styrer de aktivitetene som foregår. Det skal legges vekt på samspillet mellom frivillig og kommunal innsats på områder hvor det er naturlig å samarbeide. Frivillige lag og foreninger i Tjeldsund kommune er den viktigste ressursen for frivillig innsats. Det er viktig å være en serviceinstitusjon for foreningene, og bidra til at disse får gunstige kår. Tjeldsund Frivilligsentral har egen hjemmeside, og tilrettelegger for aktiviteter for alle aldersgrupper.

Friskliv

Frisklivssentralen i Tjeldsund er en helsefremmende og forebyggende kommunal helsetjeneste. Målgruppen for frisklivsarbeid er de som har økt risiko for, eller som har utviklet sykdom, og som trenger støtte til å endre levevaner og mestre helseutfordringer (både fysisk og psykisk). For å bli deltaker i Frisklivssentralens opplegg kan en ta kontakt selv, eller bli henvist av lege, NAV, fysioterapeut eller andre helsetjenester. En vil da få avtale om oppstarts-samtale.

Det er viktig å fremme frisklivsarbeid til alle grupper av befolkningen, og at helsefremmende tiltak for alle, er viktig for hele befolkningen i et forebyggings- og helsefremmende perspektiv. Det er også viktig å sette søkelys på frisklivsarbeid i hele Tjeldsund kommune, og da i samarbeid med frivilligheten.

Tjeldsund kommune har Frisklivssentral, men ikke ansatte som jobber heltid med dette arbeidet. Frisklivsarbeidet håndteres av ansatte hos enhet for Kultur og folkehelse. Mange frivillige grupper har stor aktivitet, og det bistås her med veiledning, og via Friluftsrådet gis det økonomisk støtte til turgrupper med mer.

Fra 2021 har fokuset vært på ungdom og unge voksne i kommunens prosjekt FRISKLIV UNG. Dette prosjektet er støttet av Statsforvalteren, og ble opprettet på bakgrunn av det utfordringsbildet som er kommet frem i kommunens Folkehelseoversikt. Her ser vi blant annet økt frafall fra videregående skole, økning av psykisk uhelse og en del muskel og skjelettlidelser.

En del av arbeidet i Friskliv Ung prosjektet er i samarbeid med enhet Kultur og folkehelse å skape en møteplass for ungdom og unge voksne i sentrum av kommunen, Evenskjer. Det har vært viktig for det videre arbeidet i dette prosjektet at man har en egnet plass å møte ungdom og unge voksne, særlig for tilbudene «Friskliv Ungdom og unge voksne». Dette tiltaket er også helt i tråd med kommuneplanens samfunnsdel hvor et av fokusområdene frem mot 2034 er at det skal være trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund. Det er et mål at Tjeldsund skal ha sosiale møteplasser, og det skal tilbys et variert aktivitetstilbud som fremmer folkehelse og opplevelse. I tillegg til møteplass for alle, jobber Friskliv Ung med tilbud og veiledning i alle bygdene i Tjeldsund kommune. Det er viktig å

legge til rette for at folk skal kunne mestre sine liv der de bor.

Et frisklivsrom på Paviljongen er under utvikling, her kan enn være i bevegelse både gjennom lek, spill, lett styrketrening, og hvor man skaper en sosial arena for de unge som står utenfor skole og arbeid, eller som står i faresonen. Lokalet vil også bli benyttet av alle aldersgrupper, slik at det kan tilby frisklivsaktiviteter for hele befolkningen.

BUA utstyrssentral

Tjeldsund ungdomsråd har i samarbeid med kultur og folkehelse jobbet frem tilbudet om [BUA](#) utstyrssentral. Utstyrssentralen har gratis utlån av mye forskjellig aktivitetsutstyr for

friluftsliv og fysisk aktivitet. Det kan for eksempel være skøyter, ski, truger, bålpanner, akematter, hodelykter, telt, SUP, turklær med mer. BUA er for alle innbyggerne, og tilreisende i Tjeldsund kommune. Det tilbys også nettbasert booking, slik at alle kan bestille utstyr uavhengig av hvor i kommunen enn bor. Dermed sikres det at alle får lik mulighet for å låne utsyr.

BUA utstyrssentral er med på å forebygge utenforskap, alle skal få mulighet for å benytte seg av utstyr til ulike aktiviteter. Det arrangeres også aktivitetsdager i regi av BUA, slik at BUA dermed blir et godt tilbud sett i forhold til forebygging og folkehelse.

Barn og unge

Tjeldsund Ungdomsråd

Tjeldsund ungdomsråd er et lovpålagt rådgivende organ for kommunen, og skal gi uttalelser i alle saker som gjelder levekår for barn og ungdom. Rådet består av sju faste medlemmer og tre varamedlemmer og har jevnlig møter. Det er viktig at barn og unge tas med på råd i forbindelse med planlegging og utvikling av for eksempel møteplasser og fritidsarena.

Fritidskassen

Formål er å forhindre utenforskap, bidra til inkludering og økt livskvalitet.

Målgruppe er barn og unge i alderen 6 - 19 år, bosatt i Tjeldsund kommune.

Alle lag og foreninger i Tjeldsund kommune og Kulturskolen, som tilbyr aktiviteter for barn og unge kan søke om refusjon for deltakere som ønsker å benytte seg av tilbudet. Det kan være; medlemskontingent, trenings- og aktivitetsavgift, egenandel for turer og turneringer, stevner, cuper pluss utstyr til deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. Lag og foreninger ber om støtte til utgifter foreningen har hatt, og som ikke familier kan dekke selv. Fritidskassen betaler direkte til klubben uten at klubben behøver å fortelle hvem dette gjelder. Lag og foreninger ber om støtte to ganger pr. år, med **frist 1. september og 1. mars.**

[Mer info om Fritidskassen finnes her.](#)

UKM (Ung Kultur Møtes)

UKM er en arena der ungdom møter ungdom, der kultur utveksles, uten konkurranse, men med tanker om utvikling, læring og samhold. Kort sagt; UKM skal være Tjeldsund sin viktigste kulturelle møteplass for unge. Det lokale UKM arrangeres i samarbeid med Evenes kommune.

Mål fra Samfunnsplanen

«Barn og unge skal ha trygge og gode oppvekstvilkår. Strategien blir da å legge til rette for medvirkning, slik at de unge kan være med å utforme sine møtesteder.»

De unge får testet ut og prøvd ulike kulturelle uttrykk i det utvidede kulturbegrepet. Etter hvert har også e-sport blitt en del av UKM-aktivitetene i Tjeldsund og Evenes. Det legges vekt på sosiale møteplasser, både i forbindelse med UKM-helga, men også i for og etterkant av arrangementet. Det er et ønske at UKM, med sine workshops, skal være et helårsaktivitetstilbud. UKM i Tjeldsund og Evenes har over år satset på unge arrangører. Noe som gir høy grad av medvirkning, løfter arrangementet og gir ungdommene ansvar og viktig erfaring.

I avsnittet her informeres det om noe av tilretteleggingen for de unge.

Paviljongen

Paviljongen er en allsidig og inkluderende møteplass som ukentlig har tilbud til ungdom. Her kan de henge sammen, spille, trene, låne utstyr og prøve ut nye aktiviteter. Det er faste voksne til stede og andre fagpersoner deltar også når de har muligheter. Dette er en lavterskel arena hvor voksne møter ungdom på ungdoms premisser. Tilbudene er under stadig utvikling hvor ungdommene selv er med på å videreutvikle tilbudet. Dette lokalet er pusset opp ved hjelp av tildelte midler fra Barne, ungdoms og familiedirektoratet.

Ungdomsklubber drevet av frivillige

Det er mange ulike ungdomstilbud og klubber rundt om i de ulike bygdene. Alle disse driftes av frivillige lag og foreninger. For tiden er det ungdomsklubb i Grovfjord, Sandstrand, Kongsvik, Ramsund og Evenskjer, som alle driftes av frivillige lag og foreninger. Tjeldsund folkebibliotek fungerer som en god møteplass etter skoletid for våre unge. Tjeldsund Frivilligsentral har i perioder hatt et ungdomstilbud, dette er basert på frivillighet, og er ikke fast.

Friluftsskoler

Tjeldsund kommune arrangerer i samarbeid med Midtre Hålogaland Friluftsråd friluftsskoler i de ulike bygdene. Dette er et tilbud for unge mellom 10 og 13 år. Målet er å gi de unge grunnleggende innføring i friluftsliv med ferdsel i naturen, allemannsretten, innføring i kart og kompass med mer.

Ungdomscamp

Det arrangeres ungdomscamp i samarbeid med Midtre Hålogaland Friluftsråd og frivillige lag og foreninger.

Program for folkehelse

Fra 2019 har Program for folkehelse-arbeid i kommunene pågått i Troms. [Program for folkehelse](#) er et samarbeid mellom KS, Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet på vegne av Helse- og omsorgsdepartementet. Satsingen skal pågå til 2025 i Troms, med mulighet for forlengelse.

Det er flere kommuner som deltar i utviklingsarbeidet, som skal bidra til å fremme befolkningens psykiske helse og livskvalitet.

Barn og unge er prioritert målgruppe. Lyngen, Senja, Harstad/Tjeldsund og Tromsø er pilotkommunene i Troms.

Harstad og Tjeldsund har etablert samarbeid med Kvæfjord og lbestad kommuner for å se på: «Hvordan kan vi gjennom tverrfaglig samarbeid og bred ungdomsmedvirkning bidra til at flere unge i Sør-Troms opplever livsmestring og god psykisk helse?» På forbygging.no finnes mer informasjon om prosjektet.

ETS Kulturskole

ETS kulturskole er et interkommunalt samarbeid mellom Evenes og Tjeldsund kommuner. Skolen er lokalisert i Boltås i Tjeldsund kommune, og Tjeldsund kommune er vertskommune for kulturskolen. Kulturskolen har et bredt tilbud til innbyggerne i Evenes og Tjeldsund, og underviser både på skolen og desentralisert ute i kommunene.

Frivillige kulturtilbud i kommunen

Det er mange lag og foreninger som drifter flotte kulturtilbud og grendehus og kulturbygg rundt om i kommunen. Disse lokale kulturbyggene bidrar til flotte møteplasser og kulturaktiviteter i hele den langstrakte kommunen. Nedenfor følger en oversikt over noen av lag og foreningene. Dersom noen er uteblitt, oppfordres lag og foreninger til å gi tilbakemelding, slik at denne planen kan bli oppdatert på hva som finnes av foreningsliv rundt om i kommunen.

Grovfjord

- Nova turlag
- Grovfjord Idrettslag
- Grov skolekorps
- Havparken
- Grov sanitetsforening
- Indre Grovfjord og Saltvann sanitetsforening
- Huset i Havet
- Ungdomslaget Demring
- Grov pensjonistforening
- Astafjord kirke og menighetsråd
- Astafjord kystlag

Sandstrand / Tovik

- Ungdomslaget Haapet
- Midt i blinken
- Idrettslaget SANTOR
- MISBU
- Seniorgruppa
- Sandstrand Røde kors
- Sandstrand skolekorps
- Tovik sanitetsforening
- Tovik velforening
- Ebbestua
- Ungdomslaget Yggdrasil
- Tovik menighetsråd
- Skånland husflidslags
- Tjeldsund jeger og fiskeforening
- Sørgårdene sanitetsforening

Evenskjer

- Tjeldsund Røde kors
- Ungdomslaget Kampen
- Steinsland Bygdelag
- Evenskjer løypelag
- Skånland og omegn idrettsforening
- Skånland Sportsklubb
- Skånland stall
- Evenskjer klatreklubb
- Skånlandblåseran
- Evenskjer båtlag

- Tjeldsund kystlag

Markebygdene i Sør-kommunen

- Marka BK
- Boltås Ungdoms- og bygdelag
- Kjønna idrettslag
- Stuornjargga samiid
- Lavangseidet grendehus
- Markomeannu
- Fjell Skilag
- Tinden bueskytterklubb

Kongsvik

- Kongsvik kirke
- Tjukkasgjengen
- Kongsvik kulturhus
- Idrettslaget King
- Ungdomslaget Framsyn
- Kongsvik pensjonistforening
- Kongsvik Båtforening
- Ulvik småbåtforening
- Lucky Kongsvik

Fjelldal

- Fjelldal idrettslag
- Tjeldsund Husflid
- Fjelldal / Ramstad Sanitetsforening
- Gutteklubben Fjelldal
- Fjelldal / Ramstad kulturhus
- Fjelldal / Ramstad kapellforening
- Fjelldal båtforening

Ramsund

- Tjeldsund idrettslag
- Ramsund skytterlag
- Ramsund samfunnshus
- Kapellforeningen Haapet Ramsund
- Ramsund jeger og fiskeforening
- Ramsund barnekor
-

Myklebostad

- Myklebostad kulturhus
- Myklebostad kretsutvalg
- Myklebostad pensjonistforening
- Myklebostad båtforening

Hol / Kjerstad / Tjeldnes

- Kjærfjord båtforening
- Hov småbåtforening
- Veilaget Tjeldoddens venner
- Kjærfjord kultur og fritidsforening
- Tjeldsund lokalhistorielag
- Bygdelaget Baunen
- Kjærfjord grendelag
- Tjeldnes Bygdestue
- Los og skole museet

Leve hele livet – Bo trygt hjemme

Leve hele livet er en kvalitetsreform for eldre, som alle bør og må engasjere seg i. Leve hele livet skal bidra til at eldre kan

mestre livet lenger og ha en trygg og aktiv alderdom.

Kommuner som lager planer for Leve hele livet og følger opp reformen, kan bli prioritert i ulike

tilskuddsordninger. [Se mer informasjon om dette på Helsedirektoratets nettsider.](#)

Dette er tiltak som det jobbes aktivt med i Tjeldsund, men hvor mye kan videreutvikles innenfor frisklivsarbeidet.

Frivilligheten blir en meget viktig aktør i arbeidet med denne samfunnsreformen. Det er hva vi som frivillige, og hva hver enkelt av oss kan bidra med, som blir viktig for at

Meld. St. 15

(2017–2018)

Melding til Stortinget

Leve hele livet

En kvalitetsreform for eldre

kommunene skal opprettholde og bidra til bærekraftige tjenester og service gjennom hele livsløpet.

Tjeldsund kommune holder på å utarbeide en helse- og omsorgsplan, hvor arbeidet med «Leve hele livet», blir viktig for alle innbyggere. [Bo trygt hjemme](#) legges nå frem som egen reform, og vil bygge på tidligere arbeid med Leve hele livet.

Frivillighetsstrategi

Frivilligheten er viktig for Tjeldsund kommune innenfor flere felt. Det er viktig og nyttig å utarbeide en frivillighetsstrategi for samhandling mellom kommunen og frivilligheten. Denne kan da bli et verktøy for samhandling, planlegging og tilrettelegging. Frivillig innsats kan defineres som å gi av sin tid til et bestemt formål eller et fellesskap, uten betaling. Frivilligheten kan sies å være limet i et godt samfunn, og mange av oppgavene i samfunnet ville ikke blitt gjennomført uten den frivillige innsatsen. Innen idrett, kultur, friluftsliv, samfunns- og politisk engasjement og andre aktiviteter er frivilligheten en forutsetning. Frivillig innsats kan motiveres av ønske om å gjøre noe for andre, for samfunnet vi lever i og fordi man har lyst. Frivillig innsats har stor egenverdi for de som deltar. Deltakerne får plass i et fellesskap hvor alle bidrar og opplever å være nyttige for noe større enn seg selv. Dette har en dokumentert stor

Mål fra Samfunnsplanen

«Leve hele livet-reformen skal være integrert i tjenestetilbudet. Dette skal gjøres via tilrettelegging for møteplasser, veiledning i forhold til kost og fysisk aktivitet.»

helsegevinst. Frivillig arbeid bidrar til samfunnsutvikling.

Eksempler på nasjonale organisasjoner som kommunen og frivillige bør vurdere et samarbeid med:

- Landsforeningen for barne og ungdomsorganisasjoner (LNU)
- Ungdom og Fritid
- Frivillighet Norge
- Mental Helse
- Nasjonalforeningen for folkehelse

Det er viktig at kommunen bistår og legger til rette for at de frivillige organisasjonene kan utøve sin virksomhet på best mulig måte, enten det er tilbud til unge eller eldre. Det er viktig med satsing på areal og anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, og gode rammevilkår for kulturen. Tjeldsund kommune består av mange bygder, og er en langstrakt kommune. Det er viktig at folk trives der de bor, og har mulighet for fritidsaktiviteter i sitt nærmiljø.

Samhandling og koordinering av frivillig innsats er viktig, det samme gjelder ansvarsfordeling av samarbeid rettet mot frivilligheten. Tjeldsund kommune bør jobbe med å systematisere koordineringen av samarbeidet mellom kommunen og frivillig sektor.

En stor utfordring for lag og foreninger er rekruttering av nye medlemmer. Det er derfor viktig å ha søkelys på hvordan kommunen og andre kan heie frem frivillige lag og foreninger, og gi de best mulig rammevilkår. En handlingsplan for samarbeid bør utarbeides i samarbeid med frivilligheten. Denne må være bærekraftig, og stå seg over tid.

Per nå har ikke Tjeldsund kommune Frivillighetsstrategi på plass.

Fritidserklæring

En [fritidserklæring](#) har som mål at alle barn og unge, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon skal ha mulighet for å delta i fritidsaktiviteter sammen med andre.

Fritidserklæringen bygger på artikkel 31 i FNs barnekonvensjon, som sier at alle barn har rett til fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv. For å oppnå Fritidserklæringens mål må kommunen arbeide tett med frivillige lag og foreninger. Ved å opprette lokale fritidserklæringer, kan kommune og frivilligheten formalisere et lokalt samarbeid for å øke deltakelsen blant barn og unge. En lokal fritidserklæring kan bidra til et sterkere fokus og økt engasjement i arbeidet med å inkludere barn og unge i fritidsaktiviteter. Regjeringen, KS, frivilligheten og andre aktører har fornyet fritidserklæringen (2022). Partene har forpliktet seg til å jobbe for at alle barn kan delta i fritidsaktivitet med andre. Per nå har ikke Tjeldsund kommune en lokal Fritidserklæring på plass.

Eksisterende anlegg samt kulturbygg og friluftslivsanlegg i Tjeldsund

Tjeldsund kommune har et mangfoldig kultur- og foreningsliv. Mange foreninger eier sitt eget bygg. Dette gjør at de fleste foreninger har gode muligheter for å drifte sine aktiviteter. Det er krevende å drifte mange av byggene, og krever stor innsats fra foreningene. Kanskje burde flere av foreningene samarbeide om driften? For nærmere informasjon om eksisterende anlegg i Tjeldsund kommune, sjekk anleggsregisteret.no

Museum

Tjeldsund kommune har tre museumsanlegg som er kommunale.

Steinsland Klyngetun og Helleren kraftverks-museum er kommunale, og forvaltes via stiftelsen Sør-Troms museum Tjeldsund kommune har en samarbeidsavtale med Sør-Troms museum, slik at drift, vedlikehold og arrangement utøves via dem, men med oppfølging og koordinering fra kommunen. Tjeldsund kommune har en person i styret for

Sør-Troms museum, og benytter også Sør-Troms museum som samarbeidspartner og veileder.

Tjeldsund museum på Hol på Tjeldøya forvaltes av kommunen selv, og er åpen på forespørsel.

Vilgesvarre friluftsmuseum driftes av SABUS, her har Tjeldsund kommune aksjer. Friluftsmuseet er et levende, bevaringsverdig samisk kulturmiljø.

Várdobáiki samisk senter har museum og galleri som ligger på Evenskjer, og driftes privat.

Tjeldnes Los-museum driftes og eies av Tjeldnes Bygdestue.

Bygdekino

Tjeldsund kommune drifter **Bygdekinoen i Ramsund** i samarbeid med forsvaret. Forstillinger vises i egen kinosal i Servicebygget hos Ramsund Orlogsstasjon.

Ungdomslaget Haapet drifter **bygdekino på Sandstrand Grendehus**.

Bygdekinoen viser ferske og aktuelle filmer. De velger filmer for å nå et bredt publikum, men retter seg særlig mot barn og unge. Hver kinokveld vises det to filmer, hvorav den ene er for barn.

For [kinoprogram](#) kan man se hjemmesiden til kommunen.

Eller besøke hjemmesiden til bygdekinoen bygdekinoen.no og velge Servicebygget Ramsund eller Ungdomslaget Haapet, Sandstrand.

Stipend og støtteordninger

Tjeldsund kommune deler ut to priser/stipend i løpet av året. Disse er Tjeldsundprisen og Ungdomsstipend. Forslags-/søknadsfrist er 15. oktober hvert år.

TJELDSUNDPRISEN - Retningslinjer og kriterier

1. Tjeldsund kommune sin pris, Tjeldsundprisen, deles ut hvert år. Prisens størrelse fastsettes ved budsjettbehandling.
2. Tjeldsundprisen kan tildeles enkeltpersoner, lag og foreninger, som står/har stått sentralt i kommunens kulturliv, idrett, frivillighet, eller på annen måte har gjort seg fortjent til en hedersbevisning.
3. Samme person, lag/forening kan ikke motta prisen flere ganger for samme sak.
4. Alle innbyggerne i Tjeldsund kommune inviteres til å foreslå kandidater.
5. Enhet for kultur og folkehelse foretar saksutredning, og Tjeldsund formannskap bestemmer hvem som skal motta prisen.
6. Utdeling foretas, hvis mulig, i kommunestyrets desember møte.

UNGDOMSSTIPEND - Retningslinjer og kriterier

1. Tjeldsund kommune sitt Ungdomsstipend har som formål å støtte ungdommer innenfor alle kategorier av kultur, idrett og ungdomsarbeid.
2. Stipendet deles ut hvert år etter søknad, og stipendbeløp fastsettes ved budsjettbehandling.
3. Stipendet kan gis til alle ungdommer bosatt i Tjeldsund kommune, som søker, og som har en god begrunnelse for sin søknad, enten det gjelder kultur, idrett eller generelt ungdomsarbeid.
4. Enhet for kultur og folkehelse foretar saksutredning, og Tjeldsund formannskap bestemmer hvem som skal motta stipendet.
5. Samme person kan ikke motta stipend mer enn en gang.
6. Utdeling foretas, hvis mulig, i kommunestyrets desember møte.

7. Mottaker av Ungdomsstipendet skal rapportere til Tjeldsund kommune innen ett år om hvordan stipendet har vært benyttet.

Søkbare tilskuddsmidler

Innenfor området ikke-kommunale tilskuddsmuligheter er det mange stiftelser og fond som gir støtte til lag og foreninger. Disse annonserer på kommunens hjemmeside og Facebookside. Kultur og folkehelse kan også veilede om disse ordningene.

Kulturmidler i Tjeldsund fastsettes hvert år i budsjettet, og er per tiden på cirka kr. 600 000,- Herav fordeles cirka halvparten til idretten i samarbeid med Tjeldsund idrettsråd. De resterende midlene, inklusive tilskudd til VAR (vann, avløp og renovasjon) tildeles øvrige lag og foreninger.

I tillegg har staten samlet sine tilskuddordninger i en egen [portal](#). Her ligger det mange tilskuddsmuligheter.

Samisk

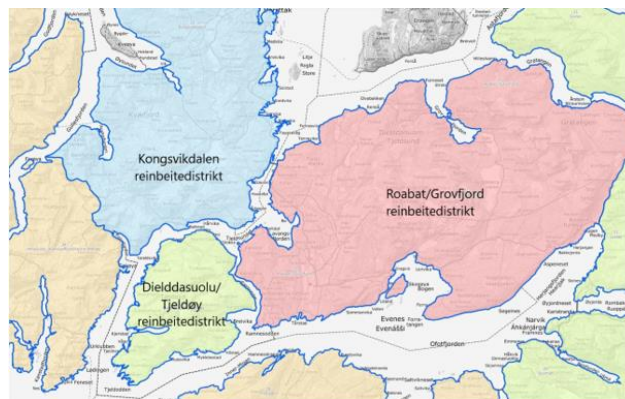
Tjeldsund - en tospråklig kommune. Dielddanuori suohkan - Tjeldsund kommune er en av 13 samiske språkforvaltningsområder i Norge, og er den sørligste språkforvaltningskommunen i Troms fylke.

Tjeldsund kommune ble innlemmet i forvaltningsområde for samisk språk 1.juli 2020. Innlemmelsen i forvaltningsområdet for samisk språk innebærer blant annet at norsk og samisk er likestilte språk. Dette gir kommunens innbyggere språklige rettigheter i kontakt med ulike offentlige organer, jamfør [Samelovens kapittel 3 Samisk språk](#). Samisk språk skal så langt som mulig synliggjøres i alle kommunale virksomheter, blant annet gjennom skilting av kommunale bygninger på begge språk. Kommunen er også etter Samelovens språkregler forpliktet til å legge forholdene til rette slik at ansatte får permisjon med lønn for å

lære samisk, samt at informasjon og annonsering skal være på norsk og samisk. For å oppnå kravene, mottar kommunen årlig tospråklighetstilskudd fra Sametinget. Samarbeidsavtalen mellom Tjeldsund kommune og Sametinget om bruken av tospråklighetsmidlene ble vedtatt av Sametingsrådet 30. august 2022 og i Tjeldsund kommune i kommunestyresak [KST 15/22](#). Kommunen vil arbeide systematisk for å oppfylle forpliktelsene enn har som forvaltningskommune.

Kultur og folkehelse er bevisste på det samiske perspektivet i sitt arbeid. Dette gjelder både ved utarbeidelse av Folkehelseoversikt, planer og i direkte aktiviteter.

Det er tre reinbeitedistrikt i Tjeldsund; Kongsvikdalen, Grovfjord og Tjeldøya reinbeitedistrikt. Det er viktig å være bevisst dialogen og konsultasjonsplikten ved bygging av anlegg, turstier, gapahuker med mer.

Som en del av forvaltningsområdet for samisk språk, ønsker kommunen at samisk språk og kultur skal være en naturlig del av livet i kommunen. Kommunen ønsker derfor at alle turløyper, arrangement og lignende også skiltes / har informasjon på samisk. Kommunen ønsker å være en bidragsyter for at samisk språk og kultur også er en del av de ikke-kommunale tiltakene.

[Sametinget.no](https://www.sametinget.no) har ulike støtteordninger innenfor feltet kultur. Dette er for eksempel: [Kulturtiltak](#), [Tilskudd til helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter](#) og [Tilskudd til samisk kulturminnevern](#).

Kulturminner

Det er ikke utarbeidet egen kulturminneplan/kulturmiljøplan for Tjeldsund kommune. Dette er vedtatt i Kommunal Planstrategi, men er ikke gjennomført ennå. Kommunen har søkt og fått innvilget tilskudd til utarbeidelse av Kulturminneplan, når ressursituasjonen gir rom for at det skal arbeidet iverksettes. Det bes om at folk er bevisste på kulturminner når de ferdes i naturen.

I Tjeldsund er det mange kulturminner som er viktige å ta vare på. I en kulturminneplan vil disse bli dokumentert og prioritert. Registerne [Askeladden](#) og [Kulturminnesøk](#) benyttes til oppdatering av kulturminner. Det legges ut informasjon på kommunens hjemmeside om støtteordninger via Riksantikvaren, Sametinget, Kulturminnefondet med flere.

IDRETT

Tjeldsund Idrettsråd

Tjeldsund Idrettsråd består av alle idrettslag i kommunen, per 2024 er det 13 idrettslag i kommunen. Disse er:

- Tjeldsund idrettslag
- Fjelldal idrettslag
- Idrettslaget King
- Fjell skilag
- Evenskjer Klatreklubb
- Grovfjord idrettslag
- Idrettslaget Santor
- Kjønnå idrettslag
- Skånland og omegn idrettsforening
- Skånland Pistolklubb
- Skånland Sportsklubb

- Skånland Stall og rideklubb
- Tinden Bueskytterklubb

Tjeldsund Idrettsråd har eget styre bestående av representanter for fem idrettslag + to varamedlemmer.

Tjeldsund Idrettsråd bidrar inn i beslutningen av kulturmidler til idretten. De er også med å prioritere spillemiddelsøknader. Det oppfordres til at idrettsrådet innleder et nært samarbeid med skytterlagene, når store avgjørelser skal tas.

Idrettsanlegg og turmuligheter

IDRETTSHALLER OG SVØMMEHALLER

Tjeldsund kommune drifter to kommunale idrettshaller:

- **Skånlandhallen med 25 meters basseng, Evenskjer**
- **Tjeldsundhallen med 12 meters basseng, Ramsund**

Skånlandhallen er tilknyttet Skånland skole, og leies ut til lag og foreninger etter skoletid og i helger. Utleie og organisering forvaltes av Kultur og folkehelse.

Tjeldsundhallen driftes i samarbeid med Ramsund Orlogsstasjon med et driftsstyre bestående av representanter fra kommunen og Forsvaret. Det er en egen driftsavtale mellom kommunen og Forsvaret. Representant for kultur og folkehelse forvalter organisering og utleie og deltar i driftsstyret.

I tillegg drifter og eier **Idrettslaget Santor** sin egen idrettshall, hvor Tjeldsund kommune disponerer anlegget på dagtid alle hverdager og betaler leie for dette.

GYMSAL med BASSENG

Det er gymsal og basseng i tilknytning til **Grov skole** og i skolebygget i **Kongsvik**.

FOTBALLBANER

Det finnes fire kunstgressbaner i kommunen, som driftes av idrettslagene selv

- **Skånland kunstgress** på Evenskjer, driftes av Skånland og Omegn Idrettsforening. De har 11`er bane og 5`er bane, som driftes som eget anlegg, Skånland idrettsanlegg.
- **Grovfjord idrettslag** eier og drifter 7`er bane på skoleplassen ved Grov skole.
- **Fjeldal idrettslag** eier og drifter 7`er bane, som ligger i nærheten av Norges Brannskole
- **Idrettslaget Santor** eier og drifter 7`er kunstgressbane på Sandstrand
- **11`er naturgressbane** på Rensåhøgda
- **Marka Ballklubb** drifter en 5`er bane ved Lavangseidet grendehus
- **Grusbaner og mindre nærmiljøanlegg** på Rensåhøgda, Lavangseidet, Trøssen, Sletta, Kongsvik med flere

KLATRING

- Klatrevegg i Tjeldsundhallen
- Klatrevegg og buldring i Skånlandhallen
- Klatrevegg i Kåken på Sandstrand
- Utendørs klatretårn på Isbadestranda.

- Uteanlegg på Tjeldøya, Myklebostad (buldring)

KICKBOXING

- Tjeldsund idrettslag drifter i Tjeldsundhallen, Ramsund

BRYTING

- Bryteklubben drifter i eget rom på Paviljongen, Evenskjer

LYSLØYPER

- Trøssemark (Fjell skilag)
- Breistrand (Skånland Sportsklubb)
- Sandstrand (Idrettslaget Santor)
- Grovfjord (Grovfjord idrettslag)
- Kongsvik (Idrettslaget King)
- Flere løyper kjøres opp med jevne mellomrom i tillegg til lysløypene. Evenskjer (Kollan), Revvannet, Tjeldøya med flere

SYKKELANLEGG

- Pumptrack på Fjeldal
- Pumptrack ved Grov skole
- Merkede sykkelstier ved Sandstrand turstier
- Sykkelskolen i Kongsvik

FRISBEEGOLF

- Marka Ballklubb har bane ved Lavangseidet grendehus
- Ramsund i regi av Forsvaret
- Friskliv Tjeldsund har anlagt frisbeekurver ved Paviljongen, Evenskjer, i Grovfjord og Kongsvik.

TURLAG

Følgende turlag jobber med tilrettelegging

- Nova Turlag i Grovfjord
- Sandstrand turstier

- Evenskjer løypelag

- Boltås Ungdoms og bygdelag
- Steinsland turlag
- Myklebostad Kretsutvalg
- Kongsvik, Fjelldal, Ramsund har ikke egne turlag, men foreninger bidrar med tilrettelegging.

Nærmere informasjon på anleggsregisteret.no
Også oppdatert informasjon med kart som eget kapittel i Ferdelsårsplan.

Skytterlag

Det er to skytterlag i Tjeldsund

- Skånland skytterlag med skytebane på Tovikhøgda
- Ramsund skytterlag med skytebane i Ramsund

FRILUFTSLIVETS FERDSLSÅRER

I handlingsplanen for friluftsliv av 2018 skriver Klima- og miljødepartementet (KLD) at Regjeringen ønsker at så mange som mulig utøver friluftsliv jevnlig. Friluftsliv gir oss økt livskvalitet og bedre helse, og er en levende og sentral del av den norske kulturarven og nasjonale identiteten.

Et av tiltakene i denne handlingsplanen er å legge opp til at kommuner skal lage planer for friluftslivets ferdelsårer. Plan for friluftslivets ferdelsårer er innarbeidet i denne planen i dette kapitlet. Plan for friluftslivets ferdelsårer er et nasjonalt prosjekt som ledes

av, og er finansiert av Miljødirektoratet gjennom Klima- og miljødepartementet. Prosjektet startet i 2019, og er forlenget ut 2025. I dette prosjektet skal friluftslivets ferdelsårer kartlegges og utvikles på en bærekraftig måte som et tiltak for folkehelsen.

Kartlegging av friluftslivets ferdelsårer

Midtre Hålogaland friluftsråd har kartlagt:

- 200 km merkede turstier
- 34 km skilta sykkelruter
- 38 km preparerte skiløyper

Av allerede kartlagte turruter er det oppdatert egenskaper til:

- 185 km merkede turstier
- 23 km sykkelruter
- 25 km skiløyper

Dette gir totalt 385 km merkede turstier, 57 km skilta sykkelruter og 64 km preparerte skiløyper i kommunen, se kartvedlegg. Alle turrutene er gradert etter merkehåndboka.

Fot-rutene fordeler seg på 96 km enkle, 129 km middels, 89 krevende og 71 km svært krevende turer. For turruter som krysser kommunegrensene er det kartlagt 14 km og oppdatert 57 km turruter i nabokommunene. Ikke alle preparerte skiløyper er tatt med, kun de som strekningene prepareres det meste av vintersesongen. Det er meldt inn mange turforslag som har blitt vurdert. Noen forslag til turruter ble ikke tatt med i planen da det ikke burde føres flere folk til disse stiene.

Turrute basen

Turrutene som ble kartlagt ble sendt over til Kartverket for å legge de i turrute basen. Turrute basen er den offisielle databasen for turruter og tilrettelegging i friluftsområder, den driftes av Kartverket. Den inneholder fot-ruter, sykkelruter, ro- og padleled, skiløyper og tilrettelegging slik som gapahuker, DNT-hytter, bålplasser og bruer.

Av tilrettelegging i friluftslivsområder er det registrert 100 nye punkter, som gir 144 i kommunen. Disse fordeler seg på:

- 28 benker
- 17 bruer
- 31 parkeringsplasser
- 18 gapahuker
- 2 DNT-hytter
- 48 andre punkter.

Fra turrutebasen gjøres turrutene tilgjengelig til alle, gjennom flere tjenester som bruker data fra denne. [UT.no](https://www.UT.no), [Norgeskart.no](https://www.Norgeskart.no), [Norgeskart friluftsliv \(app\)](https://www.Norgeskart.no/friluftsliv) og mange andre tjenester bruker turrute basen i sine kart.

I fremtiden skal flere turruter og tilrettelegging for friluftsliv registreres, og turruter som ikke lenger vedlikeholdes skal fjernes fra databasen. Ansvaret med å holde turrute basen oppdatert i kommunen er delt mellom Midtre Hålogaland friluftsråd, Tjeldsund kommune, samt lokale lag og foreninger.

Midtre Hålogaland friluftsråd kan bistå kommunen og foreninger med å fjerne ruter, oppdatere egenskaper for ruter (navn, gradering, legge om sti i kartet, med mer) og legge inn nye ruter med Kartbasert forvaltningsløsning for friluftsrådene - NGIS turredigering. Lag og foreninger, samt kommunen kan selv legge inn turruter og melde inn feil i kartet på rettikartet.no

Folkehelse

Kommunen skal fremme folkehelse. Stier og turveier er den suverent viktigste aktivitetsarenaen i landet – og har bredest appell i befolkningen. I Norge går så mange som 9 av 10 på tur, opplyser Miljøstatus, men kun 3 av 10 er aktive nok. Å gå på tur gir en god helsegevinst som er relativt billig for kommunen. Selv korte turer og å sitte i ro i naturen har positiv helseeffekt – både psykisk og fysisk.

Å tilrettelegge turruter, løyper og områder for friluftsliv, kan gjøre det enklere for mange å delta. Tilrettelegging for friluftsliv øker bruken av områdene, og kan øke aktiviteten i befolkningen. Tilrettelegging kan være spesielt nyttig for å få med seg de som fra før av er lite aktive. Ved at turrutene i kommunen er registrert, vil de kunne nå ut til flere, og det vil bli mye lettere å finne turer etter kartleggingen og registreringen av turrutene. Tjeldsund kommune ønsker å fokusere mest på lavterskel nærturer, og disse bør prioriteres både når kommune, friluftsråd eller lag og foreninger jobber med turregistrering.

Turregistrering

I Tjeldsund kommune har mange lag og foreninger sine egne konkurranser og trimpostkasser. De fleste av friluftsrådene i Norge har gått sammen for å utvide suksessen til Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal [Stikk UT!](https://www.stikkut.no). Midtre Hålogaland friluftsråd skal avvikle TellTur og bli med på Stikk UT! For at Stikk UT! skal bli en suksess, krever det samarbeid med lag og

foreninger. Friluftsrådet ønsker at flest mulig lag i Tjeldsund kommune vil bli med i den nye satsingen på turregistrering. Friluftsrådet kommer til å gjøre et utvalg av de turrutene i planen som tåler mer besøk, som gir gode opplevelser. Utvalg av rutene vil gjøres i samarbeid med de lag og foreninger som ønsker at deres turruter skal være med i StikkUT! StikkUT! skal være et supplement til foreningene sine egne konkurranser, og skal ikke være til noe hinder for egne konkurranser. Dialog og samarbeid vil gi de beste resultatene for alle.

Sikkerhet

Ved økt bruk av naturen, og flere personer som tar turer hvor de ikke er lokalkjente, kan det oppstå redningsaksjoner. Da er det viktig at stiene finnes i kartet, og er på rett sted, slik at redningsmannskapet vet hvor de skal lete. Turrutebasen kan legges inn i kart som brukes i redningsaksjoner, slik som SARTopo (SARTopo er utgitt av CalTopo. SARTopo er et system med aksjonsstøttefunksjonalitet som brukes av flere organisasjoner).

Arealplanlegging

For å vite hva man skal ta vare på, må man vite hva man har. De registrerte turrutene kan brukes i arealplanlegging og byggesaksbehandling for å ta vare på friluftslivets ferdselsårer. I planlegging og saksbehandling må turrutene sees i sammenheng med [kartlagte og verdsatte friluftsområder](#) for å få best mulig friluftsfaglige vurdering.

Natur og miljø - spre bruken

Økt bruk av naturen fører til slitasje og forstyrrelser av dyr, både tamme og ville. I dag er det flest som går på tur til Beahcevárri / Kvitnesveten, rundt Sáttiidjávri / Sandvatnet, i Evenskjermarka, til Vakkerstadlia og Vuopmegeahči / Trøsemarka. Av disse er det mest slitasje på stien mot Kvitnesveten. Slitasje på stier er generelt sett ikke noe stort problem i

Tjeldsund, tvert imot. Mange av turrutene gror igjen, og stier som tidligere var tydelige blir vanskelige å følge, hadde det ikke vært for god merking. Ved at kommunens innbyggere, samt tilreisende, blir oppmerksom på alle de flotte og lite kjente turmulighetene kan de mindre brukte turrutene avlaste de mye brukte. Dette vil hindre økt slitasje der hvor det er mye besøk, og hindre andre stier å gro igjen.

Det er registrert en turrute i Balteskardvatnet naturreservat. Kanalisering av folk, klopplegging av bløte partier og tilrettelegging med bål plass med utkjørt ved, burde ikke være i konflikt med verneformålet, tvert imot. Kanalisering og klopping vil redusere slitasje og forstyrrelser, og den utkjørte veden er et godt tiltak for å hindre at den verneverdige skogen blir brukt til bål. Tiltak i naturreservatet må uansett avklares med Statsforvalteren i Troms.

Tilrettelegging

Tilrettelegging, merking og skilting av turruter skal foregå på en ordentlig måte. Det må tas hensyn og gjøres tilpasninger for at tilretteleggingstiltak for friluftsliv skal bidra til å ivareta opplevelseskvaliteter samtidig som man ikke fører til unødige inngrep i naturmiljøet og kulturlandskapet. I handlingsplanen for friluftsliv skriver Klima- og miljødepartementet at [Merkehåndboka](#) fungerer som en nasjonal standard for tilrettelegging og synliggjøring av turruter. Kommunen og friluftsrådet anbefaler at lag og foreninger følger denne for merking og skilting av turruter. Det gjøres unntak for lag som har opparbeidet seg tydelig identitet, slik som Nova turlag. Både Merkehåndboka og [Stiskulen](#) beskriver hvordan man kan tilrettelegge stier. Stiskulen er på Miljødirektoratet sine nettsider. Her finner man faglig råd om tilrettelegging av stier som bygger på Statens natursyn sine erfaringer med tilretteleggingstiltak. På Stiskulen kan de som skal tilrettelegge turruter få gode tips og lære mer om hvordan man tar vare på stiene man har, om ulike tilretteleggingsmetoder og hva

man må tenke på når man skal starte et nytt stiprosjekt.

Grunneieravtaler

For å tilrettelegge, merke og skilte nye turruter trenger man avtale med grunneier. Alle fysiske inngrep og tiltak på annens grunn, slik som vesentlige utvidelser av stier eller endring av eksisterende stier/veier, fjerning av vegetasjon og steiner, bygging av klopper og gjerdeklyvere, merking og skilting krever avtale med grunneier. Det anbefales å bruke (og eventuelt tilpasse) en standardavtale om tilrettelegging av turruter. Avtalen kan lastes ned på merkehandboka.no.

Tiltak og foreslåtte turruter

Det aller viktigste kommunen og friluftsrådet kan gjøre i tiden fremover, er å støtte lokale lag og foreninger som har gjort en fantastisk jobb med å tilrettelegge. Støtten kan være både faglig, hjelpe til med tiltak og økonomisk. Om noen år kan det bli aktuelt å starte et større prosjekt om en vandrerute fra Narvik til Harstad, Hålogalandsruta. Denne vil gå gjennom Tjeldsund og følge DNT sine turruter. Friluftsrådet foreslår at en del stier merkes, se kartvedlegg. Disse er i hovedsak i Kongsvik og Vuopmegeahči / Trøssemarka.

Alle kart er digitale, trykk på linkene i teksten. I tillegg ligger de som vedlegg bakerst i denne planen.

FRILUFTSLIV

[Friluftsloven](#) trådte i kraft i 1957, formålet er å opprettholde et friluftsliv som er helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig. Friluftsliv er en meget viktig kilde til rekreasjon og fysisk aktivitet. Det er viktig at alle grupper av befolkningen får mulighet for å nyte friluftslivet utfra sine forutsetninger. Mange nordmenn foretrekker å gå på tur når man skal være fysisk aktive. De frivillige organisasjonene er viktige aktører, og bidrar positivt til folkehelsen. Tilrettelegging av friluftsområder senker ofte terskelen for at folk kan benytte seg av skog, mark og grøntområder.

I tillegg gir tilbud som BUA utstyrssentral lavere terskel for at alle kan ta del i friluftslivsaktiviteter ved at en gratis kan låne det enn måtte trenge av turutstyr.

Allemannsretten er en betegnelse på rettigheter alle i Norge har til å nyte naturen, uavhengig av hvem som eier grunnen. Allemannsretten består av tre hovedelementer; ferdselsretten, oppholdsretten og høstingsretten.

Allemannsretten innebærer også plikter, og de aller fleste reglene som gjelder allemannsretten står beskrevet i Friluftsløven.

Midtre Hålogaland Friluftsråd

Friluftsrådet har som mål å bidra til at alle skal ha mulighet for friluftsliv og naturopplevelser.

Midtre Hålogaland friluftsråd består av 9 medlemskommuner i Ofoten og Sør-Troms: Narvik, Gratangen, Salangen, Lavangen, Ibestad, Kvæfjord, Harstad, Tjeldsund og Evenes.

I Midtre Hålogaland er det fantastiske muligheter for friluftsliv. Det er fjell og fjorder, stier og løyper, skjærgård, gamle ferdselsveier, mørketid, midnattssol, nordlys og mye mer. Ressurser som er viktig for folkehelsen i nord og som gjør regionen interessant for turister. Hovedmålet til friluftsrådet er å arbeide for å sikre mulighet til friluftsliv som trivsels-, helsefremmende og miljøvennlig aktivitet for alle.

Friluftsrådet jobber med mange ulike aktiviteter og prosjekter, i samarbeid med sine medlemskommuner. Friluftslivets ferdselsårer er et eget kapittel i denne planen. Ellers jobber Friluftsrådets sammen med kommunene med friskliv, friluftsliv-venn, friluftsliv-kvelder, integrering, ungdomscamp, friluftsskoler, «I godt lag» med mer.

Det er viktig å tilrettelegge for ikke-organisert friluftsliv, noe som gjøres via blant annet Nærmiljøanlegg, friluftsporter, Ferdselsåreplan med mer.

Statlig sikrede friluftsområder

[Statlig sikrede friluftslivsområder](#) er områder som det offentlige har skaffet seg rådighet over ved kjøp eller avtale om bruksrett. Staten har bidratt til at disse områdene har blitt sikret for allmennhetens bruk etter at kommuner eller interkommunale friluftsråd har søkt om dette.

Utgangspunktet for all forvaltning av statlig sikrede friluftslivsområder er at de er sikret for allmennhetens friluftslivsutøvelse. De skal forvaltes slik at de ivaretas til dette formålet, og de skal være tilgjengelige og attraktive å bruke. Det skal tas hensyn til viktige natur-, kultur- og landskapsverdier i områdene. Prinsippene i naturmangfoldloven skal legges til grunn for forvaltningen.

Gjennom sikringsprosessen har kommunen eller interkommunalt friluftsråd tatt på seg drifts- og tilsynsansvaret for området. De har akseptert å

følge de nasjonale retningslinjene for forvaltning av områdene.

Staten har i slike områder normalt sikret styrings- eller medbestemmelsesretten gjennom eiendomsrett eller tinglyst erklæring om bruk av områdene til friluftslivsformål.

I Tjeldsund er det registrert tre statlig sikra friluftsområder:

- Rusvika¹ på Tjeldøya
- Nygård² i Ramsund
- Trøssemark parkeringsplass³

Det er bare utarbeidet forvaltningsplan for Rusvika, og dermed er det bare der det er søkt statlige tilskuddsmidler.

Det kan vurderes om det er andre områder i kommunen, som bør vurderes statlig sikret. Kriteriene for statlig sikring kan være; mye press, høy besøksfrekvens, sentrumsnært med flere.

Motorferdsel

I 2015 kom en endring i motorferdselsloven som ga kommunene mulighet for å anlegge løyper for fornøyleskjøring med snøscooter.

Motorisert ferdsel i naturen er i utgangspunktet forbudt i Norge, enten det foregår på land, til vanns eller i lufta. Det gjelder både snøskutere, motorsykler, båter og helikopter – både på snø og barmark, is og vann. Det er unntak fra forbudet. Hovedregelen i Norge er derfor at motorisert ferdsel i utmark og vassdrag er forbudt. Dette gjelder både på barmark og på snødekt mark – både på åpne og islagte elver og vann. Også elektriske kjøretøy er omfattet av forbudet.

I mange tilfeller er bruk av motoriserte kjøretøy nyttig og nødvendig. For eksempel i forbindelse med skogsdrift, for politiet og redningstjenesten og ved preparering av skiløyper. Det kan også gjelde transport av varer og folk til seterstøler og fritidsboliger utenfor allfarveg. Det er derfor i stor grad gjort unntak fra forbudet for kjøring til nytteformål. Hvilke formål dette gjelder, kommer frem av motorferdselloven og forskriftene til loven.

I en del tilfeller må du ha tillatelse fra kommunen før du kan kjøre.

Kjøring som ikke er knyttet til nytteformål, såkalt fornøyleskjøring, er i utgangspunktet ikke tillatt i Norge. Etter en lovendring i 2015 kan likevel kommunene tillate egne snøskuterløyper for fornøyleskjøring. Løypene kan ikke legges i sårbare områder som verneområder og nasjonale villreinområder.

Kommunen må ta hensyn til blant annet støy og andre ulemper for friluftsliv, naturmangfold og sikkerhet når den anlegger løyper. Det er opp til den enkelte kommune å bestemme om det skal etableres slike løyper eller ikke.

¹ Rusvika ligger 2 km vest for Myklebostad på Tjeldøya. Rusvika er et allsidig og naturskjønt område som er lett tilgjengelig. Stranda ligger nedenfor et attraktivt buldreområde og i samme område som Media Thule, som er Tjeldsund kommunes kunst i Skulpturlandskap Nordland. Området er egnet til turgåing, bading, fiske, båtutfart, klatring og telting.

² Ikke nærmere beskrevet i database

³ Arealet er en parkeringsplass, og ligger ca. 10 km øst for Evenskjer. Parkeringsplassen er utgangspunkt for turer til et svært attraktivt fjellområde, som benyttes til bl.a. fotturer, bærplukking og jakt. Friluftsområdet strekker seg fra Trøssemark og til Grovfjorden.

Kommunen er pliktig til å ivareta hensynet til reindrifta og sikre næringas beitearealer (jamfør. Reindriftsloven §1, andre ledd andre setning), og bør derfor ha regelmessig dialog med reindrifta hvor motorferdsel i utmark er et tema. Gjennom dialog kan kommunen få informasjon om når reindrifta bruker ulike områder, og når og hvor motorferdsel bør unngås.

Reglene for motorferdsel i utmark og vassdrag finnes i [motorferdselloven](#) og de tilhørende forskriftene. Formålet med motorferdselloven er ” ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen”.

HANDLINGSPLAN 2024-2028

Ordinære anlegg i prioritert rekkefølge (internt i lagene)

ANLEGG – ORDINÆRE ANLEGG	KOSTNAD	EIER	PRIORITET – INTERNT I LAGENE
IL SANTOR			
Klatrevegg i aktivitetshallen	1.578.425	IL Santor	1
Lysanlegg på kunstgressbanen	193.538	IL Santor	2
Vindfang på KåKen	55.000	IL Santor	3
Redskaps-/utstyrsgarasje ved Santor Arena	120.000	IL Santor	4
Utvidelse av KåKen mot øst for buldrearlegg	750.000	IL Santor	5
Rehabilitering av lysløypa. Skifte av lysanlegg, samt utskifting av stikkrenner, bygningsrehab og så videre.	1.400.000	IL Santor	6
Dersom overtakelse av 91-fløyen til klubbhus/kafeteria --> ENØK-tiltak	100.000	IL Santor	7
Parkeringsplass ved Åsesletta	250.000	IL Santor	8
SOIF			
Fotballhall 7er/9er	25.000.000	SOIF	1
Brytehall og garderobes inne i planlagt fotballhall	2.500.000	SOIF	2
Bytte ut kunstgress på 11er bane fra 2009 til nytt gress og mer miljøvennlig	6.000.000	SOIF	3
KJØNNA IL			
Rehabilitering av skilt/merking av tursti fra Kjøonna Grendehus	66.000	Kjøonna IL	1

RAMSUND SKYTTERLAG			
Rehabilitering av standplass og skyteskiver	524.119	Ramsund skytterlag	1
IL KING			
Erstatnings-lysløype på grunn av Hålogalandsveien	Kostands-overslag blir utarbeidet		
Oppgradering av lysløype etter Hålogalandsveien	Kostnads-overslag blir utarbeidet		
Oppgradering av fotballarena	Ikke utarbeidet kostnadsoverslag.		
TJELDSUND KOMMUNE			
Oppgradering av basseng i Ramsund, Grovfjord, Kongsvik	Ikke vært oppe til politisk behandling	Tjeldsund kommune	

Nærmiljøanlegg

NÆRMILJØANLEGG	KOSTNAD	EIER	PRIORITET
IL SANTOR			
Pumptrack i tilknytning til Santor Arena	1.200.000	IL Santor	1
Discgolf-anlegg ved Åaesletta og/eller Rensåhøgda	150.000	IL Santor	2
SOIF			
Sykkelpark ved kunstgressbanen	300.000	SOIF	1
Frisbeegolf-park ved kunstgressbanen	200.000	SOIF	2
GROVFJORD IL			
Bygging av lyanlegg på terrengsykkelløype ved Grov skole	177.488	Grovfjord IL	1
SKÅNLAND GOLFERNE			
Etablering av nærmiljøanlegg for golf på Trøssen gressbane	600.000	SOIF	1
IL KING			

LUCKY KONGSVIK/LYST PÅ LIVET/KONGSVIK KULTURHUS			
Freesbeegolf-løype	Ikke utarbeidet kostnadsoverslag		1
Utvikling av Troll-leieren i Kongsvikdalen	Ikke utarbeidet kostnadsoverslag.		2
KONGSVIK KULTURHUS/KONGSVIK KIRKE			
Aktivitetspark, uteområde ved Kongsvik kulturhus og Kongsvik kirke	Kostnads-overslag er ikke utarbeidet		
KONGSVIK BÅTFORENING			
Fiskeplass v/moloen Kongsvik båthavn	Kostnads-overslag ikke utarbeidet		
TJELDSUND KOMMUNE			
Sykkelparken ved Kongsvik skole – oppgradering, universell utforming	Ikke vært oppe til politisk behandling	Tjeldsund kommune	
Nærmiljøanlegg/aktivitetsparker ved skolene	Ikke vært oppe til politisk behandling	Tjeldsund kommune	
Uteområde ved Kløverheimen	Ikke vært oppe til politisk behandling	Tjeldsund kommune	
Fotball-binge ved Kongsvik skole	Ikke vært oppe til politisk behandling	Tjeldsund kommune	

Kulturbygg i prioritert rekkefølge

ANLEGG	KOSTNAD	EIER	PRIORITET
Overbygg til utescene	458.975	Myklebostad Kretsutvalg	1
Kampen - planer	Ikke konkretisert		

Ungdomshuset i Grovfjord - planer	Ikke konkretisert		
-----------------------------------	-------------------	--	--

Friluftslivsplanlegg

ANLEGG	KOSTNAD		PRIORITET
Fjelldal grunneierlag i samarbeid med Fjelldal sanitetsforening (jobber med turløype).	Ikke konkretisert	Fjelldal grunneierlag	
Kongsvik har planer, som ikke er konkretisert. Se tiltaksplan	Ikke konkretisert		

FORSLAG TIL TILTAK

Tiltak må henge sammen med økonomiplan, og disse vil derfor bare kunne realiseres dersom tiltakene lar seg finansiere. Det settes allikevel opp ei liste med forslag på tiltak som bør vurderes. En konkretisering og prioritering av tiltak kan vedtas, som en følge av Temaplanen.

FORSLAG TIL TILTAK	KOMMENTARER – SAMARBEID LAG OG FORENINGER	KOSTNADSOVERSLAG/ SØKNADSMULIGHETER/KOMMENTARER
Opprette et lokalt forum for natur og friluftsliv	Ala Idrettsrådet	Basert på frivillighet, med bistand fra kommunen
Tjeldsund kommune bør søke tilskudd til kartlegging av universelt utformede møteplasser	For å oppfylle kravet om universell utformete turområder	Flere søknadsmuligheter
Parkeringsplass ved Geitvannet, Trøssemark vurderes merket for bevegelseshemmede.	Slik at bevegelseshemmede alltid har tilgang til parkering ved Geitvannet	
Skilt ved parkeringsplass, Fjellveien (Trøssemark), med informasjon om Fjellveien, Geitvannet med flere	Kommune eller foreninger	Kan søkes støtte fra Miljødirektoratet, dersom forvaltningsplan utarbeides i dette statlig sikra friluftsområdet.
Det bør vurderes å gjøre naturen mer tilgjengelig for bevegelseshemmede ved å inngå avtaler om skuterløyper. Kan man utarbeide en kommunal forskrift/strategi for kjøretider med scooter og firhjuling, slik at dette tilpasses bevegelseshemmede?	Dette i henhold til krav om universell utforming Sjekke hva andre kommuner gjør, også sjekk KS sitt nettverk.	
Student-tjenester via Folkebiblioteket	At biblioteket er tilgjengelig og tilrettelagt i og etter åpningstid, for folk som vil studere.	For utvidelse av biblioteklokalet kan det søkes spillemidler, men det kreves også kommunal egenkapital.
Legge til rette for generasjonsmøter	For eksempel aktivitetspark som passer for alle. Samarbeid med frivilligheten	Spillemidler med mer
Sykkelskolen i Kongsvik	Universell utformet tilkomstvei (asfalt), slik at	

FORSLAG TIL TILTAK	KOMMENTARER – SAMARBEID LAG OG FORENINGER	KOSTNADSOVERSLAG/ SØKNADSMULIGHETER/KOMMENTARER
	denne blir tilgjengelig for alle.	
Opplæring i kart og kompass, for alle aldersgrupper	Kan vi få dette til via Friluftsrådet? Samarbeid med frivillige organisasjoner	
Innspill fra Eldrerådet: Kart over turstier med parkeringsmuligheter	Dette er nå gjort via Ferdselsåreplanen	Papirutgave bør vurderes
Veilede lag og foreninger i forbindelse med søknader om midler til aktiviteter.	Dette gjøres i dag, men det er potensiale for mer veiledning.	
Tilrettelegging for lavterskel vinteraktiviteter.	Hodelyktturer, gå i fjæra, bålturer	Kan gjøres via friskliv, BUA med mer
Tilrettelegge for økt elektronisk turregistrering, med oppfordring til turer, konkurranser med mer	Via Friluftsrådet, lag og foreninger.	Friluftsrådet jobber med dette i samarbeid med kommuner.
Friskliv – hvordan få inaktive aktive eller folk som trenger en ekstra motivasjon, til å bevege seg litt mer.	Via Friskliv, lag og foreninger med flere	Flere muligheter for å søke støtte til Friskliv.
Informasjon om bruk av apper for fysisk trening og velvære.	Kan gjøres via friskliv, lag og foreninger med flere	
Turforslag som bør vurderes i Kongsvik, etter befaring av Friluftsrådet. Disse kan eventuelt legges ut på Telltur i samarbeid med Friluftsrådet: Falkåsene - Godt skiltet, men ingen tydelig sti til turmålet.	Et eget turlag i Kongsvik hadde vært en fordel.	Muligheter for støtte via spillemidler, stiftelser og fond.

FORSLAG TIL TILTAK	KOMMENTARER – SAMARBEID LAG OG FORENINGER	KOSTNADSOVERSLAG/ SØKNADSMULIGHETER/KOMMENTARER
<p>Ørntuva - Godt skiltet, men ikke tydelige nok hvor man skal gå til turmålet.</p> <p>Staksvollfjellet – Bør merkes</p> <p>Kvanto, Kongsviktinden, Jakobstinden – bør gjøres tiltak.</p> <p>Rundkollen og Vesterforsen – Bør merkes.</p>		
<p>Historiske tur og aktivitetstøyper i Kongsvik</p>	<p>Ei forening i Kongsvik må da ta nærmere initiativ til dette.</p>	<p>Flere muligheter for å søke midler, og for samarbeid.</p>
<p>Fra Tjeldsund Ungdomsråd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flere treningssenter • Flere fritidsaktiviteter • Flere typer idretter • Opplæring i frisbee-golf • Dele på hvor det er klubbkvelder rundt i kommunen, slik at det er et tilbud hver fredag og at ikke tilbudene kolliderer. Dele info om når og hvor det er klubbkveld så alle får vite det. • Bedre busstilbud fra bygdene. • Felles tilbud på Evenskjer, eller 	<p>Mange av innspillene kan opprettes og utvides ved et samarbeid med lag og foreninger.</p>	<p>Det kan søkes om spillemidler, bruke kommunale kulturmidler. I tillegg vil det være mulighet for lag og foreninger å søke støtte fra ulike fond og stiftelser.</p> <p>Frisbeegolf igangsatt via Friskliv Ung. Tilrettelegge for aktiviteter i flere deler av kommunen.</p> <p>Friskliversrom med aktiviteter under planlegging.</p> <p>Transport og møteplasser i en utprøvningsfase via Program for folkehelse.</p>

FORSLAG TIL TILTAK	KOMMENTARER – SAMARBEID LAG OG FORENINGER	KOSTNADSOVERSLAG/ SØKNADSMULIGHETER/KOMMENTARER
<p>samme tilbud rundt i alle bygdene</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjerne tilbud som ungdom styrer selv, men at voksne er vakter • Flott om frisklavsrom (Paviljongen) kommer opp å gå. • Teste ut å ha helsesykepleier på Ungdomstilbudet på Paviljongen • Flere alternative sommerjobber / Senke alderen for å få lov til å ha sommerjobber. 		
Merking av stien fra Geitvannet til Vilgesvarre	Frivillige eller turlag.	Spillemidler Midler via Friluftsrådet
Strandrydding	Lag/foreninger, frivilligsentral	Miljødirektoratet
Kulturminner, QR-koder	Samarbeid	Kulturminneplan
To-språklige tiltak; For eksempel skilting, foredrag.	Kommunens aktivitetsplan for to-språklighets tilskudd	Bruk av tilskuddsmidlene fra Sametinget
Samiske stedsnavn	Kan meldes inn til Sametinget	Bruk av to-språklighetsmidler
Flere aktivitets-tiltak for menn	Samarbeid med foreninger	
Sandemark-skolen	Kan den benyttes mer? Eies av SABUS	Sametinget Kulturminnefondet Redningsplanken

FORSLAG TIL TILTAK	KOMMENTARER – SAMARBEID LAG OG FORENINGER	KOSTNADSOVERSLAG/ SØKNADSMULIGHETER/KOMMENTARER
Informasjons-dager om kultur, friskliv med mer	Kommune i samarbeid med foreninger med flere	Sametinget med flere

VEDLEGG

kartvedlegg.pdf

Vedlegg 1: Kartvedlegg friluftslivets ferdselsårer

REFERANSER/KILDER:

Miljødirektoratet:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/friluftsliv/myndigheter/forvaltning-statlig-sikrede-friluftslivsomrader/>

Regjeringen:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/friluftsliv/innsiktsartikler-friluftsliv/buk-av-snoscooter-og-andre-motoriserte-fremkomstmidler-i-naturen/id2345114/>

Fritidserklæring:

https://www.regjeringen.no/contentassets/547fc860cfc1403d97e842a61024dc48/fritidserklaeringen_2022_uu.pdf

Anleggsregisteret:

<https://www.anleggsregisteret.no/>

Sameloven:

[Samelovens kapittel 3 Samisk språk](#)

FN`s bærekraftsmål:

<https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Fritidserklæring:

https://www.regjeringen.no/contentassets/547fc860cfc1403d97e842a61024dc48/fritidserklaeringen_2022_uu.pdf

Sti-og løypeplan for gamle Tjeldsund kommune:

<https://www.tjeldsund.kommune.no/sti-og-loeypeplan-tidligere-tjeldsund.597555.no.html>

